

Vključujoče izobraževanje s perspektive LGBTIQ+ mladih

Sodelavke_c_i Društva Parada ponosa naj bi se 10. januarja 2023 skupaj s partnerji iz Norveške sestale_i z odločevalkami_ci iz Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Ministrstvo se je namreč v letu 2019 v obliki pridruženega partnerstva zavezalo k sodelovanju pri našem projektu Preseganje kulture poniževanja. Projekt stremi k povečanju občutljivosti tako šolskega kolektiva kot mladih za prepoznavanje in pomen negativnega vpliva vrstniškega nasilja, k razvijanju in uporabi metod za reagiranje in obravnavo vrstniškega nasilja na podlagi spolne usmerjenosti in/ali spolne identitete ter spopadanju s pritiski pri izvajanju aktivnosti z LGBTIQ+ vsebinami v šolskem okolju tako šol kot tudi LGBTIQ+ organizacij. Kljub večkratni vzpostavitvi dialoga v zadnjih mesecih se na več kot deset prošenj za sestanek z mednarodnimi partnerji ministrstvo ni odzvalo.

Kot proaktivne_i akterke_ji na področju vključevanja LGBTIQ+ vsebin v šolske prostore smo velikokrat deležne očitkov, ki so si včasih tudi nasprotujoči. Na eni strani se nam očita, da vključevanje LGBTIQ+ vsebin v šole ni potrebno, ker je tematika že posredno vključena v kurikulum skozi teme diskriminacije ali človekovih pravic, oziroma je družba do te mere vključujoča, da posebno delo na tem področju ni potrebno. Po drugi strani pa se izpostavlja, da tematika ne bo vključena v obvezne dele izobraževanja, dokler ne bo potreba po tem izražena s strani strokovnega kadra v šolah.

Po neuspešnih poskusih vzpostavitve dialoga z ministrstvom smo pred dnevi informacijo o neodzivnosti ministrstva izpostavile_i tudi na socialnih omrežjih. V nasprotju z zgornjimi trditvami, da smo kot družba že zelo sprejemajoče_i, se je pod objavo pojavilo veliko sovražnih komentarjev, ki so skozi pogosto uporabljene argumente proti pravicam LGBTIQ+ oseb poskušali diskreditirati naš trud na tem področju.

Komentarji so sporočali, da ozaveščanje šolskega kadra in mladih v šolah o LGBTIQ+ tematikah ni pomembno, oziroma je že pretirano. Nepomembnost obravnavanja tematike je bila argumentirana s potrebami drugih marginaliziranih skupin mladih (na primer mladi z nevtoatipičnimi lastnostmi), kjer se je izpostavljalo, da če ostali mladi nimajo naslovljenih svojih potreb, potem jih vsekakor ne morejo imeti LGBTIQ+ mladi. Argumenti so bili usmerjeni tudi v smer ideologizacije šolskega prostora.

Zavedamo in strinjamo se, da je v šolah z diskriminacijo povezanih problemov veliko in da se vrstniško nasilje dogaja na podlagi različnih okoliščin. Želimo poudariti, da so stiske mladih večplastne in tako jih je treba tudi naslavljati. Na primer - tudi znotraj skupine nevtoatipičnih mladih je veliko LGBTIQ+ oseb in obratno, kar pomeni, da moramo delati za to, da bomo lahko čim širše zaobjeli kompleksen izziv vključujočih šol. Najbolj uspešno lahko intersekcionalno pristopimo k temu tako, da se vse_i trudimo delati za to, da so šole bolj varen prostor. Vsak_a

strokovnjak_inja lahko k boju prinese edinstvene izkušnje, prakse in rešitve, boriti pa se moramo vse_i skupaj!

LGBTIQ+ tematika, sploh v povezavi z izobraževalnim sistemom, je velikokrat označena za ideološko. Odgovorov na vprašanja, kaj so ideologije ter ali je sploh kaj v naši družbi neideološko, je lahko veliko, odgovor na vprašanje, ali vključevati teme LGBTIQ+ v šolski prostor pa je zgolj en – JA. Zakaj? Zato ker LGBTIQ+ mladi v šolah so, pedagoška obveza pa je vsem mladim zagotavljati pogoje za optimalen razvoj. LGBTIQ+ organizacije smo tiste, ki zastopamo interese LGBTIQ+ mladih in njihov glas. Če dialoga z nami ni oziroma ga ne bo, potrebe in želje ne bodo slišane in posledično tudi ne upoštevane.

Zgovorni so podatki raziskav, ki o izkušnjah mladih LGBTIQ+ oseb kažejo, da je šolsko okolje zanje drugo najbolj nevarno in nasilno: skoraj tretjina mladih LGBTIQ+ oseb (29 %) doživlja nasilje zaradi svoje spolne identitete, za transspolne osebe je ta odstotek še večji (43 %); 74 % jih prikriva svojo spolno identiteto iz strahu pred vrstniškim nasiljem; 30 % je kot povzročiteljice_je nasilja identificirala sošolke_ce in 5 % učiteljice_je/druge šolske delavke_ce. Nasilje v šoli se je med leti 2003 in 2014 podvojilo (iz 22 % je naraslo na 44 %). Zgovorna so tudi pričevanja strokovnih delavk_cev, učiteljic_ev in ravnateljic_ev o tem, da potrebujejo in želijo podporo ter da jim primanjkuje znanj za delo z LGBTIQ+ mladimi ter orodji za naslavljanje in preprečevanje nasilja v šolah.

Vrstniško nasilje postaja vedno bolj pereč problem v slovenskih šolah navkljub ukrepom in splošnemu zavedanju o njegovih dolgoročnih negativnih posledicah. Zaradi stigmatizacije ostaja nasilje veliko manj vidno in se ga ne prijavlja, šole so nemočne, žrtve pa same v svojih stiskah in brez prave pomoči. Društvo Parada ponosa, ki v ospredje svojega delovanja postavlja mlade LGBTIQ+ osebe, si že leta skupaj s šolami prizadeva odpirati vsebine, ki vključujejo tudi obravnavo vrstniškega nasilja. Vendar so nam zaradi nerazumevanja in različnih pritiskov, tako znotraj šol kot tudi okolice, vrata največkrat zaprta. Spopadanje s to perečo problematiko se v takšnih razmerah izvaja pomanjkljivo, sporadično in parcialno, šole in učiteljice_ji so velikokrat prepuščene same sebi, brez ustreznih orodij in metod za preprečevanje nasilja ali pomoč žrtvam tovrstnega nasilja. Želimo si dialoga z ministrstvom, kjer bi lahko skupaj načrtovali sistemske spremembe za varne in vključujoče šole.

Dostop do raziskav in uporabnih povezav:

[Raziskava o vsakdanjem življenju mladih LGBTIQ+ oseb v Sloveniji](#)

[Raziskava o pravni podinformiranosti LGBT skupnosti in vsakdanjem življenju gejev in lezbijk](#)

[Rezultati Raziskave potreb transspolnih oseb v Sloveniji](#)

Članek Pedri raus!: homofobično nasilje v šolah

[Več o programu Preseganje kulture poniževanja](#)